TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS
DĖL PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS EGZAMINO PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2019 m. gruodžio 13 d. Nr. 13P-207-(7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 54 straipsnio 4 dalimi, 120 straipsnio 6 punktu, Teisėjų tarybos darbo reglamento, patvirtinto Teisėjų tarybos 2017 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 13P-30 (7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos darbo reglamento patvirtinimo“, 21.6 papunkčiu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Pretendentų į teisėjus egzamino programą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Teisėjų tarybos 2013 m. rugpjūčio 2 d. nutarimą Nr. 13P-98-(7.1.2) „Dėl Pretendentų į teisėjus egzamino programos patvirtinimo“.

3. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

Pirmininkas Algimantas Valantinas

Sekretorė Neringa Švedienė

PATVIRTINTA
Teisėjų tarybos 2019 m. gruodžio 13 d.
nutarimu Nr. 13P-207-(7.1.2)

PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS EGZAMINO PROGRAMA

I. KONSTITUCINĖ TEISĖ

Lietuvos Respublikos Konstitucija. Konstitucijos ir kitų teisės aktų santykis. Konstitucijos viršenybė. Konstitucijos vientisumas, tiesioginis taikymas ir aiškinimas. Konstitucijos priėmimo, keitimo ir įsigaliojimo tvarka. Konstitucinės teisės šaltiniai.

Konstituciniai teisinės valstybės, teisingumo, atsakingo valdymo, valdžių padalijimo, Konstitucijos viršenybės, teisėtų lūkesčių teisinės apsaugos principai.

Asmens teisės ir laisvės bei jų garantijos. Teisė į gyvybę. Žmogaus orumas ir asmens neliečiamumas. Žmogaus laisvės neliečiamumas. Žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumas. Nuosavybės teisės apsauga. Įsitikinimų išraiškos ir informacijos laisvė.

Teisė į teisingą teismo procesą: teisė kreiptis į teismą, teisė į teisingą teismą, teisė į gynybą.

Valstybės valdžią vykdančios institucijos, jų sistema. Konstitucinis valstybės valdžią vykdančių institucijų statusas.

Lietuvos Respublikos teismų sistema ir kompetencija. Teismų organizavimo ir veiklos principai. Teisėjo ir teismų nepriklausomumas, jo garantijos. Teisėjo konstitucinis statusas. Teismų savivaldos sistema. Lietuvos Respublikos teismų teisėjų paskyrimas. Reikalavimai pretendentams į teisėjus. Pretendentų į teisėjus atranka. Teisėjo įgaliojimai. Teisėjo pareigos, teisės ir laisvės. Teisėjo perkėlimas į kitą teismą. Teisėjo imunitetas. Teisėjo darbas ir veikla ne teisme. Nepriekaištinga reputacija. Teisėjų veiklos vertinimo tikslai, jo rūšys, tvarka, rezultatų naudojimas. Teisėjų socialinės garantijos. Teisėjų atleidimas iš pareigų ir teisėjų pašalinimas iš pareigų.

Konstitucinio Teismo konstitucinis statusas ir jo įgaliojimai. Subjektai, turintys įgaliojimus kreiptis į Konstitucinį Teismą. Konstitucinio Teismo baigiamieji aktai, jų teisinė galia. Prokuroro konstitucinis statusas.

Teisinė atsakomybė. Konstituciniai teisinės atsakomybės pagrindai. Atsakomybės už neteisėtos veikos padarymą nustatymas ir jos diferencijavimo pagrindai. Atsakomybės už teisės pažeidimus proporcingumas. Nekaltumo prezumpcija. Dvigubo baudimo draudimas. Asmeniui padarytos materialinės ir moralinės žalos atlyginimo konstituciniai pagrindai.

II. CIVILINĖ TEISĖ

Civilinė teisė kaip teisės šaka, jos atribojimas nuo kitų teisės šakų. Civilinės teisės funkcijos ir uždaviniai. Civilinės teisės reglamentuojami santykiai, tų santykių dalykas. Civilinės teisės reglamentavimo metodas. Civilinės teisės principai, jų samprata ir rūšys. Civiliniai teisiniai santykiai: samprata, turinys, objektas, rūšys. Šių santykių atsiradimo, pasikeitimo ir pasibaigimo pagrindai. Civilinės teisės šaltinio samprata ir šaltinių klasifikacija. Teisės normų galiojimas, tarpusavio santykis, aiškinimo metodai. Teisės ir įstatymo analogija civilinėje teisėje.

Tarptautinė privatinė teisė, jos esmė ir funkcija, reguliavimo dalykas. Užsienio teisės samprata, jos turinio nustatymo klausimai. Kolizinės normos samprata, rūšys, taikymas. Užsienio teisės taikymo pagrindai. Tarptautiniai privatinės teisės šaltiniai, jų klasifikacija pagal atskirus institutus. Civilinės teisės vienodinimo poreikis ir tokio proceso rezultatai. Civilinės teisės vienodinimo rezultatų reikšmė taikant nacionalinės civilinės teisės normas. Civilinės teisės vienodinimas Europos Sąjungoje.

Civilinių teisių subjektai. Fizinių asmenų samprata. Fizinio asmens civilinis teisnumas, jo turinys, atsiradimas ir pabaiga. Fizinio asmens veiksnumas, jo rūšys. Fizinio asmens nuolatinė gyvenamoji vieta ir gyvenamoji vieta, jų nustatymo reikšmė ginant civilines teises teisme. Civilinės būklės aktai, jų sąrašas. Civilinės būklės aktų reikšmė fizinio asmens, kaip civilinių teisių subjekto, teisiniam statusui. Specifinės fizinių asmenų teisės ir pareigos. Fizinio asmens bankrotas.

Specifinių fizinių asmenų teisių gynimas: teisė į vardą, teisė į atvaizdą, teisė į privatų gyvenimą ir jo slaptumą, asmens garbės ir orumo gynimas, teisė į kūno neliečiamumą ir vientisumą, neleistinumas riboti asmens laisvę, teisė keisti asmens lytį.

Juridiniai asmenys kaip civilinių teisių subjektai, jų veiklą reglamentuojantys teisės šaltiniai. Juridinio asmens sąvoka, požymiai, rūšys. Juridinio asmens pavadinimas, jo keitimas, pavadinimo gynimas. Juridinio asmens teisnumas. Jo steigimas ir registravimas. Juridinių asmenų teisinės formos, šių formų nustatymo praktinė reikšmė. Juridinio asmens padaliniai ir susivienijimai. Juridinio asmens organai ir jo valdymas. Juridinio asmens dalyvis. Juridinio asmens priežiūros organai. Juridinio asmens dalyvio, valdymo organų ir jo priežiūros organų atsakomybė. Juridinio asmens veiklos tyrimas. Juridinio asmens reorganizavimas. Juridinio asmens likvidavimas. Juridinio asmens nemokumas (bankrotas, restruktūrizavimas).

Civilinių teisių subjektų atstovavimas. Atstovavimo samprata ir rūšys. Veikimas kito asmens vardu tam neturint teisės ar viršijant suteiktas teises. Įgaliojimas, perįgaliojimas. Komercinis atstovavimas. Prekybos agentas. Prokūra. Komercinio atstovavimo ypatumai sudarant ir vykdant tarptautinio prekių pirkimo ir pardavimo sutartis.

Civilinių teisių objektai, jų rūšys. Daiktai, pinigai, vertybiniai popieriai, žemės sklypas, įmonė ir turtiniai kompleksai, turtinės teisės, asmeninės neturtinės teisės ir vertybės, komercinės ir profesinės paslaptys, intelektinės veiklos rezultatai.

Sandoriai, jų klasifikavimas, tokio klasifikavimo reikšmė. Sandorių forma, jų registracija. Sandorių galiojimo sąlygos. Negaliojantys sandoriai. Negaliojimo pagrindai, jų analizė pagal objektą, subjektą, valios ydingumą ir kita.

Civilinių teisių įgyvendinimo ir vykdymo principai ir būdai. Civilinių teisių gynimas. Konkrečių civilinių teisių gynimo būdų apibūdinimas.

Terminai civilinėje teisėje, jų reikšmė. Terminų skaičiavimas. Teisiniai terminų padariniai. Ieškinio senatis, jos rūšys. Ieškinio senaties taikymas. Ieškinio senaties pasibaigimo padariniai.

Šeimos teisė. Šeima kaip šeimos teisės objektas. Šeimos teisės santykis su kitais teisės pošakiais ir institutais: sandorius reglamentuojančiomis normomis, terminus reglamentuojančiomis normomis, kolizinėmis normomis, fizinio asmens teisinį statusą reglamentuojančiomis normomis, daiktine teise, paveldėjimo teise, prievolių teise. Šeimos teisės santykis su kitomis teisės šakomis: konstitucine teise, darbo teise ir kt. Šeimos teisės šaltiniai. Šeimos teisės vienodinimas ir derinimas, tokio derinimo ir vienodinimo poreikis, sunkumai ir metodai. Šeimos teisės vienodinimo klausimų sprendimas ES ir tarptautiniu lygiu. Šeimos teisės principai, jų reikšmė ir turinys. Santuokos sudarymo sąlygos, tvarka, padariniai. Santuokos negaliojimas. Partnerystė, jos skirtumai nuo santuokos. Partnerystės teisiniai padariniai. Sutuoktinių gyvenimas skyriumi (separacija). Separacijos patvirtinimo pagrindai ir tvarka, teisiniai padariniai. Santuokos pabaigos pagrindai, santuokos nutraukimas. Santuokos nutraukimo teisiniai padariniai. Partnerystės pabaiga ir padariniai. Separacijos pabaiga. Sutuoktinių turto teisinis režimas. Sutuoktinių turto teisinio režimo nustatymas sutartimi. Partnerių tarpusavio teisės ir pareigos. Sutuoktinių civilinė atsakomybė pagal turtines prievoles. Sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolė. Vaiko kilmės nustatymas (kilmė iš motinos pusės, kilmė iš tėvo pusės). Tėvystės (motinystės) pripažinimas, nuginčijimas. Vaikų ir tėvų tarpusavio pareigos. Ginčai dėl vaikų. Tėvų valdžios apribojimas. Tėvų atskyrimas nuo vaikų. Vaikų turtinių teisių apsauga. Vaikų ir tėvų tarpusavio išlaikymo pareigos. Kitų giminaičių tarpusavio išlaikymo prievolės. Įvaikinimas, jo rūšys. Įvaikinimo pagrindai ir jų skirtumai atsižvelgiant į įvaikinimo rūšį. Vaiko globa, jos rūšys, nustatymo pagrindai. Rūpyba, jos nustatymo pagrindai. Globėjų ir rūpintojų atsakomybė. Neįgalaus asmens samprata, neįgaliųjų teisių apsauga nacionalinėje ir tarptautinėje privatinėje teisėje. Civilinės būklės aktai.

Daiktinė teisė. Daiktinės teisės samprata, daikto samprata. Daiktų rūšys, praktinė šios klasifikacijos reikšmė. Subjektinės daiktinės teisės samprata ir turinys. Subjektinių daiktinių teisių rūšys. Daiktinių teisių suvaržymai ir apribojimai. Nekilnojamųjų daiktų registracija.

Valdymas kaip savarankiška daiktinė teisė, jos atsiradimo pagrindai. Valdymo, kaip savarankiškos daiktinės teisės, gynimas. Valdymo, kaip savarankiškos daiktinės teisės, pasibaigimas.

Nuosavybės teisės samprata ir turinys. Nuosavybės teisės rūšys ir formos. Nuosavybės teisės subjektai. Nuosavybės teisės objektai: daiktai, pinigai, nematerialusis turtas, vertybiniai popieriai.

Nuosavybės teisės į daiktus įgijimas. Nuosavybės teisės į daiktus praradimas. Viešoji nuosavybė, jos samprata, subjektai ir objektai. Viešosios nuosavybės įgijimo būdai. Viešosios nuosavybės praradimo būdai. Viešosios nuosavybės įgyvendinimo ypatumai. Bendrosios nuosavybės teisės samprata ir paskirtis. Bendrosios nuosavybės teisės rūšys. Bendrosios nuosavybės teisės atsiradimo pagrindai. Bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimas. Bendrosios nuosavybės teisės pasibaigimas. Išvestinės daiktinės teisės, patikėjimo teisė, jos atsiradimas ir pasibaigimo pagrindai.

Servitutas, jo turinys, servitutų rūšys, servituto teisių įgyvendinimas. Servituto nustatymas. Servituto pabaiga. Uzufruktas. Uzufrukto nustatymas. Uzufrukto pabaiga. Užstatymo teisė (*superficies*). Ilgalaikė nuoma (*emphyteusis*). Hipoteka, jos rūšys. Hipotekos atsiradimo pagrindai, hipotekos perleidimas ir keitimas. Skolos išieškojimo iš įkeisto turto tvarka ir sąlygos. Įkeitimo teisė, įkeitimo teisės objektas. Išieškojimo iš įkeitimo teise įkeisto turto tvarka ir sąlygos. Daikto sulaikymo teisė. Turto administravimas, turto administravimo rūšys. Turto administravimo atsiradimo pagrindai. Turto administratoriaus teisės ir pareigos, atsakomybė.

Daiktų, daiktinių teisių ir juridinių faktų registravimas. Daiktinių teisių gynimo būdai.

Paveldėjimo teisė, jos atsiradimas ir pasibaigimas. Įpėdiniai. Paveldėjimas pagal įstatymą. Paveldėjimas pagal testamentą. Bendrasis sutuoktinių testamentas. Testamento pripažinimas negaliojančiu. Atsakomybė už palikėjo skolas.

Prievolės samprata ir jos požymiai. Prievolių atsiradimo pagrindai. Prievolių rūšys. Prievolių vykdymo principai. Prievolių užtikrinimo būdai. Netesybos. Laidavimas. Garantija. Rankpinigiai. Cesija. Subrogacija. Regresas. Prievolių pabaiga. Restitucija. Novacija. Įskaitymas.

Sutarčių teisės principai. Sutarčių rūšys, tokio sutarčių skirstymo praktinė reikšmė. Sutarčių sudarymas. Sutarčių galia ir forma. Sutarčių aiškinimo taisyklės. Sutarčių sąlygos, jų reikšmė sutarčių galiojimui. Sutartinė atsakomybė. Deliktinė atsakomybė. Sutarčių pabaiga. Sutarčių kvalifikavimo tikslas ir reikšmė. Vartojimo sutartys. Nesąžiningos sąlygos. Nuotolinės sutartys. Kilnojamojo daikto pirkimas–pardavimas. Nekilnojamojo daikto pirkimas–pardavimas. Įmonės pirkimas–pardavimas. Teisių pirkimo–pardavimo sutartys. Energijos pirkimo–pardavimo sutartys. Vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis. Pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymas konkurso būdu. Rentos santykiai, rentos rūšys, jų skirtumai. Mainų sutartis, jos atribojimas nuo pirkimo–pardavimo. Dovanojimo sutartis, jos sudarymo ypatumai. Nuomos santykius reguliuojančios bendrosios nuostatos. Nuomos rūšys. Žemės nuoma. Pastatų nuoma. Įmonės nuoma. Lizingas. Išperkamoji nuoma. Pirkimas–pardavimas išsimokėtinai, jo atribojimas nuo išperkamosios nuomos. Gyvenamųjų patalpų nuoma. Socialinis būstas. Rangos sutartis. Statybos ranga. Paslaugų sutartys. Rangos santykių atribojimas nuo paslaugų. Atlygintinų paslaugų sutartys (organizuotos turistinės kelionės, asmens sveikatos priežiūros, audito, mokymų ir kt. paslaugų sutartys). Pavedimo sutartys. Vežimo santykius sukuriančios sutartys. Tarptautiniai pervežimai. Krovinių ekspedijavimo sutartys, jų santykis su vežimo sutartimis. Komiso sutartis. Pasauga. Paskola. Kreditas. Atsiskaitymai. Turto patikėjimas. Jungtinės veiklos sutartis. Draudimo sutartys, jų rūšys, draudimo išmoka, draudikų tarpusavio santykiai.

Autorinė teisė. Autorinės teisės subjektai ir objektai. Gretutinės teisės. Pramoninės nuosavybės objektai ir jų apsauga (patentai).

III. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Civilinio proceso teisės šaltiniai ir jų klasifikavimas. Teismų praktika kaip civilinio proceso teisės šaltinis. Teisės ir įstatymo analogija civiliniame procese. Civilinio proceso teisės normų galiojimas laiko atžvilgiu, teritorijoje ir asmenims.

Civilinio proceso teisės principai. Teisės į teisminę gynybą užtikrinimas.

Civilinių procesinių teisinių santykių subjektai, jų rūšys, teisės ir pareigos. Civilinis procesinis teisnumas ir veiksnumas.

Civilinio proceso stadijos.

Mediacijos instituto taikymas civilinėse bylose: pagrindai ir taikymo pasekmės.

Teismo sudėtis. Nušalinimai, nušalinimo pagrindai ir išsprendimo tvarka.

Civiliniame procese dalyvaujantys asmenys. Šalys civiliniame procese, jų teisės ir pareigos. Procesinis bendrininkavimas. Procesinių teisių perėmimas. Tretieji asmenys civiliniame procese, jų rūšys, teisės ir pareigos.

Viešojo intereso gynimo civiliniame procese būdai. Prokuroro, valstybės ir savivaldybių institucijų bei kitų asmenų, galinčių ginti viešąjį interesą, dalyvavimo civiliniame procese pagrindai ir formos, jų procesinės teisės ir pareigos.

Atstovavimo teisme samprata, pagrindai ir rūšys. Atstovavimo teisme ribos ir atstovo įgalinimų įforminimas. Privalomasis advokato dalyvavimas civiliniame procese.

Bylos, nagrinėtinos teisme civilinio proceso tvarka. Civilinių bylų teismingumas, jo rūšys. Teismingumo taisyklių nesilaikymo procesiniai teisiniai padariniai. Procesinių terminų samprata, skaičiavimo taisyklės. Procesinių terminų praleidimo teisinės pasekmės. Procesinių terminų sustabdymas, pratęsimas, atnaujinimas.

Bylinėjimosi išlaidų samprata ir rūšys. Žyminis mokestis. Ieškinio suma. Išlaidos, susijusios su civilinės bylos nagrinėjimu. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas tarp šalių. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos skyrimo pagrindai, tvarka ir išlaidų šiai pagalbai atlyginimo tvarka. Užstatas. Teismo nuobaudos, jų rūšys. Piktnaudžiavimo procesinėmis teisėmis padariniai.

Procesiniai dokumentai, jų rūšys, forma ir turinys. Procesinių dokumentų pateikimas elektroninių ryšių priemonėmis. Procesinių dokumentų priėmimas teisme, jų trūkumų šalinimas.

Procesinių dokumentų įteikimo samprata, būdai, vieta ir tvarka. Teismo šaukimai ir pranešimai. Procesinių dokumentų įteikimas elektroninių ryšių priemonėmis.

Teisės kreiptis į teismą prielaidos ir tinkamo įgyvendinimo sąlygos. Ieškinio trūkumų šalinimas. Atsisakymas priimti ieškinį. Ieškinio priėmimas. Civilinės bylos iškėlimo teisinės pasekmės.

Ieškinio samprata ir rūšys. Ieškinio forma ir turinys. Ieškinio dalykas ir pagrindas. Ieškinio atsiėmimas, ieškinio atsisakymas, ieškinio pripažinimas.

Atsakovo interesų gynimo civiliniame procese būdai. Priešieškinis.

Taikos sutartis civiliniame procese.

Laikinosios apsaugos priemonių samprata, rūšys, taikymo sąlygos ir tvarka. Galimų atsakovo nuostolių dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atlyginimo užtikrinimas. Laikinųjų apsaugos priemonių galiojimas, pakeitimas, panaikinimas.

Įrodinėjimo civiliniame procese tikslas. Įrodinėjimo subjektai, dalykas, priemonės. Įrodinėjimo pareiga ir jos paskirstymas šalims. Aplinkybės, kurių nereikia įrodinėti. Įrodymų sąvoka ir požymiai. Įrodymų sąsajumas ir leistinumas. Rašytiniai įrodymai ir jų rūšys. Oficialūs rašytiniai įrodymai ir jų teisinė galia. Eksperto išvada. Papildoma ir pakartotinė ekspertizė. Elektroninių ryšių priemonėmis gautų įrodymų teisinė galia. Įrodymų vertinimas. Teismo pavedimai. Įrodymų užtikrinimas.

Pasirengimo civilinių bylų nagrinėjimui teisme paskirtis, terminai ir būdai. Šalių ir trečiųjų asmenų teisės ir pareigos pasirengimo nagrinėti bylą teisme metu. Atsiliepimas į ieškinį. Pasirengimas nagrinėti bylą teisme paruošiamųjų dokumentų būdu. Pasirengimas nagrinėti bylą teisme parengiamajame teismo posėdyje. Šalių taikinimo procedūra. Bylos skyrimas nagrinėti teismo posėdyje.

Teismo posėdžio pirmininko teisės ir pareigos, vadovavimas procesui. Bylos nagrinėjimo teismo posėdyje formos. Civilinės bylos nagrinėjimas teismo posėdyje žodinio proceso tvarka. Teismo posėdžio sudėtinės dalys. Dalyvaujančių byloje asmenų neatvykimo į teismo posėdį padariniai. Bylos nagrinėjimo iš esmės (įrodymų tyrimo) tvarka. Teismo posėdžio protokolas ir garso įrašas. Bylos nagrinėjimo atidėjimas. Bylos sustabdymas ir jo rūšys. Civilinės bylos nagrinėjimas teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka.

Bylos nutraukimo pagrindai ir teisiniai padariniai.

Pirmosios instancijos teismo priimamų procesinių dokumentų rūšys. Teismo sprendimo samprata, esminiai bruožai. Reikalavimai, keliami teismo sprendimui. Teismo sprendimo turinys, priėmimo ir paskelbimo tvarka. Teismo sprendimų rūšys. Teismo sprendimas už akių. Teismo sprendimo įsiteisėjimas ir įsiteisėjimo teisiniai padariniai. Rašymo apsirikimų teismo sprendime ištaisymas. Papildomas teismo sprendimas. Teismo sprendimo išaiškinimas.

Teismo sprendimų skubus vykdymas: rūšys ir pagrindai. Teismo sprendimo įvykdymo atidėjimas, išdėstymas, vykdymo tvarkos pakeitimas.

Teismo nutartis ir rezoliucija. Teismo atskiroji nutartis.

Teismo sprendimų ir nutarčių teisėtumo ir pagrįstumo kontrolės formos. Apeliacijos samprata ir rūšys. Apeliacijos subjektai. Apeliacijos objektas. Apeliacijos ribojimai. Apeliacinio skundo turinys, padavimo tvarka ir terminai. Prisidėjimas prie apeliacinio skundo. Apeliacinio skundo priėmimas, apeliacinio skundo trūkumų šalinimas. Atsiliepimai į apeliacinį skundą. Draudimas apeliaciniame skunde kelti naujus reikalavimus. Draudimas priimti blogesnį apeliantui sprendimą. Įrodymų pateikimas apeliacinės instancijos teisme. Bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme ribos. Bylų pagal apeliacinius skundus nagrinėjimo procesinė tvarka apeliacinės instancijos teisme. Apeliacinės instancijos teismo teisės, išnagrinėjus apeliacinį skundą. Pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinimo ar pakeitimo pagrindai. Teismo sprendimo panaikinimas ir bylos grąžinimas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Skundų dėl nacionalinio arbitražo sprendimų padavimo ir nagrinėjimo tvarka.

Atskiruųjų skundų padavimas, tvarka ir terminai. Atskiruųjų skundų nagrinėjimo procesiniai ypatumai.

Įsiteisėjusių teismo sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimo formos. Kasacijos samprata, paskirtis ir rūšys. Kasacijos subjektai. Kasacijos objektas. Kasacijos ribojimai. Kasacijos pagrindai. Kasacinio skundo turinys. Kasacinio skundo padavimo tvarka ir terminai. Prisidėjimas prie kasacinio skundo. Kasacinio skundo priėmimo tvarka. Kasacinio proceso pagrindiniai bruožai. Bylos nagrinėjimo kasacine tvarka ribos. Kasacinio teismo teisės. Kasacinio teismo nutarties teisinė galia ir reikšmė.

Proceso atnaujinimo samprata ir pagrindai. Proceso atnaujinimo subjektai ir objektas. Prašymų atnaujinti procesą pateikimo tvarka ir terminai. Prašymų dėl proceso atnaujinimo nagrinėjimas.

Atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo procesiniai ypatumai. Šeimos ginčų nagrinėjimo ypatumai. Darbo bylų nagrinėjimo ypatumai. Bylų dėl daikto valdymo pažeidimų nagrinėjimo ypatumai. Viešųjų pirkimų bylų nagrinėjimo ypatumai.

Dokumentinio proceso paskirtis ir esmė. Preliminarus sprendimas. Atsakovo prieštaravimai dėl ieškinio ir preliminaraus teismo sprendimo. Bylos nagrinėjimas priėmus atsakovo prieštaravimus.

Bylos dėl teismo įsakymo išdavimo nagrinėjimo procesiniai ypatumai. Skolininko prieštaravimai dėl kreditoriaus pareiškimo. Teismo veiksmai, gavus skolininko prieštaravimą.

Ginčų dėl nedidelių sumų priteisimo nagrinėjimo procesiniai ypatumai.

Ypatingosios teisenos esmė. Bylų priskyrimo nagrinėti ypatingąja teisena kriterijai. Pagrindiniai bylų nagrinėjimo ypatingąja teisena procesiniai ypatumai. Atskirų ypatingosios teisenos bylų kategorijų nagrinėjimo procesiniai ypatumai. Turinčių juridinę reikšmę faktų nustatymas. Įvaikinimo bylų nagrinėjimas. Bylos dėl antstolių veiksmų. Bylų dėl daiktinių teisių nagrinėjimas ypatingąja teisena. Šeimos teisinių santykių bylų nagrinėjimas ypatingąja teisena. Bylų dėl praleisto įstatymų nustatyto termino atnaujinimo nagrinėjimo procesiniai ypatumai. Bylos, nagrinėtinos ypatingąja teisena supaprastinto proceso tvarka, ir jų nagrinėjimo ypatumai.

Teismų sprendimų vykdymo procesas kaip savarankiška civilinio proceso stadija. Teisminė antstolio veiklos kontrolė. Vykdytini dokumentai (vykdymo pagrindai). Vykdomųjų dokumentų rūšys ir jų teisinė reikšmė. Vykdymo proceso dalyviai, jų procesinės teisės ir pareigos. Vykdomųjų raštų išdavimo tvarka. Vykdomųjų dokumentų pateikimo ir priėmimo vykdyti tvarka. Priverstinio vykdymo priemonės. Taikos sutartis ir procesinių teisių perėmimas vykdymo procese. Vykdymo veiksmų sustabdymas ir atidėjimas. Vykdomųjų dokumentų grąžinimas išieškotojui. Vykdomosios bylos nutraukimas. Bendrosios teismo sprendimų vykdymo veiksmų atlikimo taisyklės. Išieškojimo iš skolininko turto pagrindinės taisyklės ir principai. Išieškojimo iš fizinių ir atskirų rūšių juridinių asmenų turto ypatumai. Turto areštas, įkainojimas, realizavimo būdai ir tvarka. Varžytynės elektroniniu būdu. Išieškojimo iš įkeisto turto ypatumai. Išieškotų sumų paskirstymas tarp išieškotojų. Nepiniginio pobūdžio teismo sprendimų vykdymo ypatumai. Sprendimo įvykdymo atgręžimas.

Tarptautinio civilinio proceso teisės šaltiniai. Europos Sąjungos Tarybos reglamentai, tarptautinės konvencijos, daugiašalės ir dvišalės tarptautinės sutartys civilinio proceso teisės srityje ir

šių šaltinių santykis su Lietuvos nacionaline teise. Civilinė byla, turinti užsienio (tarptautinį) elementą: taikytina teisė ir užsienio valstybių teisės taikymo galimybės. Užsienio piliečių ir juridinių asmenų, asmenų be pilietybės procesinės teisės ir pareigos. Bylų su tarptautiniu elementu teismingumas Lietuvos teismams ginčo ir ypatingosios teisenos bylose. Išimtinis bylų teismingumas Lietuvos Respublikos teismams. Imunitetai civiliniame procese. Ieškiniai užsienio valstybėms. Šaukimų ir pranešimų įteikimas, įrodymų rinkimas, laikinųjų apsaugos priemonių taikymas užsienio valstybėse. Teisinė pagalba tarptautiniame civiliniame procese. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir vykdymas Lietuvoje.

IV. BAUDŽIAMOJI TEISĖ

Baudžiamosios teisės samprata, paskirtis, principai, šaltiniai. Baudžiamųjų įstatymų aiškinimas, aiškinimų rūšys. Analogijos draudimas.

Baudžiamųjų įstatymų galiojimas laiko atžvilgiu. Nusikalstamos veikos padarymo laiko nustatymas. Baudžiamojo įstatymo grįžtamoji galia. Veikos nusikalstamumą nustatančio ar panaikinančio, bausmę švelninančio ar griežtinančio, kitokiu būdu nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinančio ar kitaip sunkinančio baudžiamojo įstatymo samprata.

Valstybės baudžiamoji jurisdikcija. Valstybės baudžiamosios jurisdikcijos samprata, jos principai ir jų taikymas.

Ekstradicija, jos formos. Asmens perdavimas pagal Europos arešto orderį.

Nusikalstamos veikos samprata ir rūšys. Nusikaltimo sąvoka, jo požymiai. Nusikaltimų klasifikacija. Baudžiamojo nusižengimo požymiai, atribojimo nuo nusikaltimo kriterijai. Nusikalstamos veikos atribojimas nuo kitų teisės pažeidimų (civilinio delikto, administracinio nusižengimo, drausminio nusižengimo).

Nusikalstamos veikos sudėties samprata. Nusikalstamos veikos sudėties objektyvieji ir subjektyvieji požymiai. Nusikalstamos veikos sudėčių rūšys.

Baudžiamojo įstatymo ginamos vertybės (objektas). Nusikalstamų veikų sudėtys, saugančios vieną ar kelias vertybes. Pagrindinės, papildomos ir fakultatyvinės baudžiamojo įstatymo ginamos vertybės. Baudžiamojo įstatymo ginamų vertybių įtaka nusikalstamų veikų kvalifikavimui.

Pavojinga veika. Pavojingas veikimas, jo formos. Atsakomybės už pavojingą neveikimą sąlygos. Fizinės ir psichinės prievartos įtaka baudžiamajai atsakomybei. Pavojingi padariniai ir jų reikšmė nusikalstamų veikų kvalifikavimui. Pavojingų padarinių rūšys. Priežastinis ryšys tarp pavojingos veikos ir pavojingų padarinių, jo nustatymo taisyklės.

Nusikalstamos veikos dalykas, jo samprata. Nusikalstamos veikos padarymo vieta, laikas, būdas, priemonės, įrankiai bei kitos aplinkybės.

Nusikalstamos veikos subjektas. Reikalavimai amžiui nustatyti. Specialieji nusikalstamos veikos subjekto požymiai ir jų reikšmė įrodinėjimo procesui. Juridinis asmuo kaip baudžiamosios atsakomybės subjektas. Juridinio asmens baudžiamosios atsakomybės už fizinio asmens padarytą nusikalstamą veiką sąlygos.

Nusikalstamos veikos subjektyvieji požymiai. Pakaltinamumas kaip fizinio asmens baudžiamosios atsakomybės sąlyga. Nepakaltinamumas. Asmens pripažinimo nepakaltinamu teisiniai padariniai. Nepakaltinamumo ir neveiksnumo atribojimas. Psichinių sutrikimų, pasireiškusių po nusikalstamos veikos padarymo, įtaka asmens baudžiamajai atsakomybei. Ribotas pakaltinamumas. Asmens pripažinimo ribotai pakaltinamu pagrindai, tvarka ir teisiniai padariniai. Baudžiamosios atsakomybės ypatumai už nusikalstamas veikas, padarytas apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų. Fiziologinis ir patologinis girtumas.

Kaltė, jos formos, turinys, įrodinėjimas. Tyčinė kaltės forma. Tiesioginė tyčia. Tyčios apibrėžimas pagal formalią bei materialią nusikalstamos veikos sudėtį. Netiesioginė tyčia. Apibrėžta ir neapibrėžta tyčia. Išankstinė ir staiga kilusi tyčia. Afektinė tyčia. Neatsargi kaltės forma ir jos rūšys. Nusikalstamas pasitikėjimas. Nusikalstamo pasitikėjimo atribojimas nuo tyčinės kaltės formos. Nusikalstamas nerūpestingumas. Dviguba (mišri) kaltės forma. Kazusas, jo teisiniai padariniai ir atribojimas nuo tyčios bei neatsargumo. Klaida ir jos teisinė reikšmė. Juridinės ir faktinės klaidos, jų įtaka asmens baudžiamajai atsakomybei. Tikslas. Motyvas, jų rūšys.

Baudžiamąją atsakomybę šalinančios aplinkybės. Būtinoji gintis ir jos teisėtumo sąlygos. Būtinosios ginties ribų peržengimas ir jo reikšmė asmens baudžiamajai atsakomybei. Tariamoji gintis. Asmens, padariusio nusikalstamą veiką, sulaikymo ir žalos jam padarymo teisėtumo sąlygos. Būtinasis reikalingumas ir jo teisėtumo sąlygos. Profesinių pareigų vykdymas ir jo teisėtumo sąlygos. Teisėsaugos institucijos užduoties vykdymas ir jo teisėtumo sąlygos. Įsakymo vykdymas ir jo teisėtumo sąlygos. Pateisinama profesinė ar ūkinė rizika ir jos teisėtumo sąlygos. Mokslinis eksperimentas ir jo teisėtumo sąlygos.

Nusikalstamos veikos stadijos. Tyčios iškėlimas aikštėn. Rengimasis padaryti nusikaltimą ir jo baudžiamumas. Rengimosi sąvoka ir požymiai. Pasikėsinimas padaryti nusikalstamą veiką. Pasikėsinimo atribojimas nuo rengimosi padaryti nusikaltimą ir baigtinės nusikalstamos veikos. Savanoriškas atsisakymas pabaigti nusikalstamą veiką, jo teisiniai padariniai.

Bendrininkavimo samprata. Objektyvieji ir subjektyvieji bendrininkavimo požymiai. Bendrininkų rūšys. Vykdytojas, organizatorius, kurstytojas, padėjėjas. Bendrininkų veiksmų kvalifikavimas. Bendrininko ekscesas. Bendrininkų atsakomybė esant bendrininko (-ų) ekscesui. Tarpinis nusikalstamos veikos vykdymas. Bendrininkavimo formos. Savanoriškas atsisakymas pabaigti nusikalstamą veiką esant bendrininkavimui. Prisidėjimo prie nusikalstamos veikos samprata, požymiai ir formos. Prisidėjimo prie nusikalstamos veikos ir bendrininkavimo skiriamieji bruožai.

Nusikalstamų veikų daugetas. Idealioji nusikalstamų veikų sutaptis ir realioji (pakartotinumas) nusikalstamų veikų sutaptis. Tęstinė nusikalstama veika, trunkamoji nusikalstama veika. Pavienės nusikalstamos veikos atribojimas nuo nusikalstamų veikų daugeto. Nusikaltimų recidyvas. Pavojingas recidyvas.

Nusikalstamų veikų padarymo teisinių pasekmių rūšys. Baudžiamosios atsakomybės samprata ir turinys.

Bausmės samprata ir paskirtis. Bausmių sistema, atskirų bausmių turinys, terminai, jų atlikimo ir pakeitimo kitomis bausmėmis taisyklės.

Bendrieji bausmių skyrimo pagrindai. Bausmės skyrimas pirmą kartą teisiamam asmeniui. Bausmės skyrimas esant recidyvui. Bausmės skyrimas nusikalstamos veikos bendrininkams. Atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės. Švelnesnės, negu numatyta įstatyme, bausmės skyrimas. Bausmės skyrimas už kelias nusikalstamas veikas. Bausmės skyrimas, kai neatlikus bausmės padaroma nauja nusikalstama veika. Bausmių keitimo taisyklės. Bausmės skyrimo nepilnamečiams ypatumai.

Baudžiamojo poveikio priemonių samprata, rūšys, paskirtis. Baudžiamojo poveikio priemonių nevykdymo teisinės pasekmės. Paprastas ir išplėstinis turto konfiskavimas.

Nepilnamečių baudžiamosios atsakomybės ypatumai. Auklėjamojo poveikio priemonių samprata ir teisinė prigimtis. Auklėjamojo poveikio priemonių skyrimo pagrindai ir tvarka. Auklėjamojo poveikio priemonių rūšys.

Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės. Atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės teisiniai padariniai. Atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės rūšys ir jų taikymo sąlygos. Nepilnamečių atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės taikymo pagrindai, tvarka ir padariniai.

Atleidimas nuo bausmės. Bausmės vykdymo atidėjimas. Bausmės vykdymo atidėjimo ypatumai nepilnamečiams. Amnestija ir malonė.

Senaties rūšys. Apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senatis, jos taikymo sąlygos. Nusikaltimai, kuriems nėra senaties. Apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo senatis.

Teistumas ir jo baudžiamoji teisinė reikšmė.

Nusikaltimai žmogaus gyvybei.

Nusikaltimai žmogaus sveikatai.

Nusikaltimai, pavojingi žmogaus gyvybei ir sveikatai.

Nusikaltimai žmogaus laisvei.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai asmens garbei ir orumui.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai vaikui ir šeimai.

Nusikaltimai asmens privataus gyvenimo neliečiamumui.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai asmens lygiateisiškumui ir sąžinės laisvei.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai asmens socialinėms teisėms.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai ekonomikai ir verslo tvarkai.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai finansų sistemai.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai teisingumui.

Nusikaltimai visuomenės saugumui.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, susiję su disponavimu ginklais, šaudmenimis, sprogstamosiomis ar radioaktyviomis medžiagomis.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, susiję su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai transporto eismo saugumui.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai viešajai tvarkai.

Nusikaltimai valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklai.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valdymo tvarkai.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valdymo tvarkai, susiję su dokumentų ar matavimo priemonių klastojimu.

Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai dorovei.

V. BAUDŽIAMOJO PROCESO TEISĖ

Baudžiamojo proceso teisė. Jos šaltiniai. Konstitucija, tarptautinės sutartys, įstatymai, teisės principai, teismo precedentai. Baudžiamojo proceso normų galiojimas laiko atžvilgiu, teritorijoje ir asmenims.

Baudžiamojo proceso principai ir jų sistema. Baudžiamojo proceso principų paskirtis, funkcijos. Baudžiamojo proceso principai ir reguliavimo spragos šalinimas baudžiamajame procese. Žmogaus teisių apsauga baudžiamajame procese. Pareiga išaiškinti proceso dalyviams jų teises ir jas užtikrinti.

Teisė į teisinę pagalbą. Gynybos samprata. Gynėjas, jo teisinis statusas. Gynėjo kvietimas ir paskyrimas. Būtinas gynėjo dalyvavimas. Gynėjo atsisakymas.

Atstovavimas, jo rūšys. Atstovų teisinis statusas.

Nušalinimas kaip nešališkumo principo užtikrinimo garantija. Nušalinimo pagrindai. Nušalinimas teisme ir ikiteisminiame tyrime. Advokato ar advokato padėjėjo nušalinimas.

Apskundimas ikiteisminio tyrimo metu. Skundų nagrinėjimo tvarka ir išsprendimas.

Žalos, padarytos neteisėtais ikiteisminio tyrimo įstaigų, prokurorų ir teismo veiksmais, atlyginimas.

Proceso dalyvių samprata ir klasifikavimas. Teismas. Teismo aktyvumas ir nešališkumas. Teismo sudėtis. Ikiteisminio tyrimo teisėjas. Prokuroro procesinė padėtis skirtingose baudžiamojo proceso stadijose. Ikiteisminio tyrimo įstaigos, ikiteisminio tyrimo įstaigos vadovas ir pareigūnas.

Įtariamasis, kaltinamasis. Nukentėjusysis. Nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimas. Civilinis ieškovas, civilinis atsakovas.

Liudytojai. Aplinkybės, dėl kurių asmenys negali būti apklausti kaip liudytojai. Asmenys, kurie tik jiems sutikus gali būti apklausti kaip liudytojai. Specialistas, ekspertas. Kiti baudžiamosios procesinės veiklos dalyviai.

Teisė į žalos, padarytos nusikalstama veika, atlyginimą. Civilinis ieškinys baudžiamajame procese, jo pareiškimo baudžiamojoje byloje pagrindai ir tvarka. Žalos atlyginimas, kai civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje nepareikštas.

Teisė į procesą per trumpiausią laiką. Proceso terminai, jų skaičiavimas.

Proceso dokumentai. Jų rūšys, forma ir turinys.

Proceso išlaidos ir jų atlyginimas.

Įrodinėjimo sąvoka, jo elementai (etapai). Įrodinėjimo dalykas ir ribos. Laisvas įrodymų vertinimas. Įrodinėjimo subjektai ir įrodinėjimo pareiga. Neleistinumas perkelti įrodinėjimo pareigos įtariamajam (kaltinamajam). Duomenų, reikšmingų bylai, rinkimo būdai (tyrimo veiksmai, duomenų pateikimas ir išreikalavimas). Duomenims (įrodymams) keliami reikalavimai (leistinumas, sąsajumas).

Įrodymų klasifikavimas, jo praktinė reikšmė. Asmenų parodymai. Draudimas versti duoti parodymus prieš save ir teisė duoti parodymus. Specialiųjų žinių panaudojimo formos (specialisto išvada, ekspertizės aktas). Apžiūra, objektų tyrimas. Daiktai, turintys reikšmės nusikalstamai veikai tirti ir nagrinėti. Jų samprata, rūšys, procesinis įforminimas. Dokumentai.

Proporcingumas taikant procesines prievartos priemones ir atliekant tyrimo veiksmus. Procesinės prievartos priemonės, jų taikymo tikslai ir ribos. Kardomosios priemonės, jų rūšys. Kardomųjų priemonių skirtumas nuo kitų procesinės prievartos priemonių. Kardomųjų priemonių skyrimo pagrindai ir tvarka. Kardomųjų priemonių skyrimas nepilnamečiams.

Kitos procesinės prievartos priemonės.

Slaptų procesinių prievartos priemonių skyrimo ir taikymo ypatumai. Telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos kontrolė bei įrašų darymas. Savo tapatybės neatskleidžiančių ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmai. Nusikalstamą veiką imituojantys veiksmai. Slaptas sekimas. Provokacija, jos vertinimas.

Teisėtų ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nurodymų nevykdantiems asmenims taikomos prievartos priemonės.

Baudžiamojo proceso stadijos.

Ikiteisminis tyrimas. Ikiteisminio tyrimo subjektai. Ikiteisminio tyrimo pradžia. Viešojo ir privataus–viešojo kaltinimo bylų pradėjimo sąlygos ir tvarka. Aplinkybės, darančios baudžiamąjį procesą negalimą. Atsisakymas pradėti ikiteisminį tyrimą. Bendrosios ikiteisminio tyrimo nuostatos. Ikiteisminio tyrimo terminai. Ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumas. Ikiteisminio tyrimo veiksmų rūšys ir sistema. Apklausa ikiteisminio tyrimo metu. Ikiteisminio tyrimo teisėjo atliekama apklausa. Mažamečių ir nepilnamečių liudytojų bei nukentėjusiųjų apklausos ypatumai. Parodymų patikrinimo veiksmai (akistata, parodymas atpažinti, parodymų patikrinimas vietoje, eksperimentas). Proceso veiksmų su nukentėjusiaisiais ar liudytojais, kuriems taikomas anonimiškumas, ypatumai. Ekspertizė.

Pranešimas apie įtarimą. Įtariamojo apklausa.

Proceso veiksmų atlikimas naudojantis garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis.

Ikiteisminio tyrimo nutraukimas. Privalomi ir diskreciniai tyrimo nutraukimo pagrindai ir tvarka. Nutraukto ikiteisminio tyrimo atnaujinimas. Ikiteisminio tyrimo pabaiga kaltinamojo akto surašymu. Kaltinamasis aktas, jo forma ir turinys.

Teismingumas ir jo rūšys. Teismingumo taisyklių nesilaikymo procesiniai teisiniai padariniai.

Teismo sudėtis. Teisiamojo posėdžio pirmininkas. Teisiamojo posėdžio sekretorius.

Bylos parengimas nagrinėti pirmosios instancijos teisme. Bylos parengimo nagrinėti teisme metu priimamos nutartys. Bylos perdavimas pagal teismingumą, bylos išskyrimas, bylos nagrinėjimo atidėjimas, bylos nutraukimas.

Teisminis nagrinėjimas, jo dalys.

Asmenys, dalyvaujantys bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme. Teisminio nagrinėjimo dalyvių neatvykimo į teisiamąjį posėdį pasekmės.

Bylos išskyrimas, bylų sujungimas ir nutraukimas ar perdavimas prokurorui.

Bylos nagrinėjimo teisme ribos. Kaltinimo pakeitimas teisme. Baudžiamosios bylos nagrinėjimo atidėjimas ir jos sustabdymas. Baudžiamosios bylos nutraukimas teisiamajame posėdyje.

Techninių priemonių naudojimo teisiamajame posėdyje tvarka.

Teisiamojo posėdžio tvarka. Priemonės, taikomos teisiamojo posėdžio tvarkos pažeidėjams. Teisiamojo posėdžio protokolas, jo forma ir turinys. Nutartys, priimamos teisiamajame posėdyje. Jų rūšys ir priėmimo tvarka.

Teisminis nagrinėjimas, jo sudedamosios dalys. Parengiamoji teisiamojo posėdžio dalis. Įrodymų tyrimas. Įrodymų tyrimo tvarkos nustatymas. Kaltinamojo apklausa. Liudytojo ir

nukentėjusiojo apklausa. Nepilnamečių apklausos ypatumai. Liudytojo ir nukentėjusiojo, kuriems taikomas anonimiškumas, apklausos ypatumai. Parodymų, duotų ikiteisminio tyrimo teisėjui ar teismui, perskaitymas ir kaltinamojo teisė užduoti klausimus liudytojams. Specialisto dalyvavimas nagrinėjant bylą teisme ir specialisto apklausa. Ekspertizės skyrimas teisme. Eksperto dalyvavimas teisme. Daiktų apžiūra. Dokumentų perskaitymas ir apžiūra. Įrodymų tyrimo teisme pabaiga. Sutrumpintas įrodymų tyrimas. Baigiamosios kalbos. Baigiamųjų kalbų turinys ir tvarka. Teisminių ginčų dalyvių replikos. Paskutinis kaltinamojo žodis. Įrodymų tyrimo atnaujinimas. Teismo išėjimas į pasitarimo kambarį priimti nuosprendžio.

Nuosprendžio, kaip teisingumo akto, samprata ir reikšmė. Nuosprendžio teisėtumas, pagrįstumas, motyvavimas. Nuosprendžių rūšys. Apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo pagrindai. Išteisinamojo nuosprendžio priėmimo pagrindai. Nuosprendžio, kuriuo nutraukiama byla, priėmimo pagrindai. Nekaltumo prezumpcija ir diskreciniai baudžiamosios bylos nutraukimo pagrindai. Teisėjų pasitarimo slaptumas. Teisėjų pasitarimo ir balsavimo tvarka. Atskiroji nuomonė. Įrodymai, kuriais pagrindžiamas nuosprendis. Nuosprendžio surašymas. Nuosprendžio turinys ir forma. Įžanginė, aprašomoji, rezoliucinė nuosprendžio dalys. Nuosprendžio paskelbimas.

Teismo nuosprendžių ir nutarčių teisėtumo ir pagrįstumo kontrolės formos.

Apeliacijos samprata ir rūšys. Nuosprendžio apskundimas. Teisė apskųsti teismo nuosprendį apeliacine tvarka, apeliantai. Nuosprendžio apskundimo tvarka ir terminai. Apeliacinio skundo padavimo pasekmės. Apeliacinio skundo turinys. Apeliacinio skundo atšaukimas. Pirmosios instancijos teismo nutarčių apskundimo tvarka. Bylos su gautu apeliaciniu skundu išsiuntimas bei pranešimas apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką. Apeliacinis procesas. Bylų apeliacinio nagrinėjimo bendrosios nuostatos. Apeliacinės bylos nagrinėjimas rašytinio proceso tvarka. Bylų nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme ribos. Nuteistojo ar išteisintojo padėties pabloginimo sąlygos. Bylų nagrinėjimas apeliacinės instancijos teismo posėdyje. Apeliacinės instancijos teismo sprendimų, priimtų išnagrinėjus bylą, rūšys.

Nuosprendžio vykdymas. Teismo nuosprendžio įsiteisėjimas. Nuosprendžio vykdymo atidėjimas. Bausmės vykdymo atidėjimas. Nuosprendžio pateikimas vykdyti. Priemonės pasirūpinti nuteistojo vaikais bei nuteistojo asmens turto apsauga. Kelių neįvykdytų nuosprendžių vykdymas. Abejonių ir neaiškumų, kylančių vykdant nuosprendį, sprendimas. Su nuosprendžio vykdymu susijusių klausimų išsprendimo tvarka. Įstatymo, panaikinančio veikos nusikalstamumą, švelninančio bausmę arba kitokiu būdu lengvinančio veiką padariusio asmens teisinę padėtį, taikymo tvarka. Užsienio valstybių teismų nuosprendžių ir Tarptautinio baudžiamojo teismo sprendimų vykdymas. Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingų institucijų sprendimų pripažinimas ir vykdymas.

Įsiteisėjusių teismo nuosprendžių ir nutarčių peržiūrėjimo formos.

Kasacinio proceso samprata, reikšmė ir uždaviniai. Teisė apskųsti įsiteisėjusį teismo nuosprendį ar nutartį kasacine tvarka. Apskundimo kasacine tvarka pagrindai, tvarka ir terminai. Kasacinio skundo priėmimo tvarka. Atrankos kolegija. Sprendimai dėl gauto kasacinio skundo. Kasacinės bylos parengimas nagrinėti. Kasacinės bylos nagrinėjimas rašytinio proceso tvarka. Atvejai, kai kasacinė byla nagrinėjama žodinio proceso tvarka. Asmenys, dalyvaujantys teisiamajame posėdyje nagrinėjant kasacinę bylą. Teismo įgaliojimų, nagrinėjant kasacinę bylą, ribos. Kasacinės bylos nagrinėjimas žodinio proceso tvarka. Bylos perdavimas nagrinėti išplėstinei septynių teisėjų kolegijai arba plenarinei sesijai. Išnagrinėjusio kasacinę bylą teismo nutartys. Kasacinės instancijos teismo nutarties turinys. Bylos nagrinėjimas, kai panaikintas pirmosios instancijos teismo nuosprendis arba apeliacinės instancijos teismo nuosprendis ar nutartis.

Bylų dėl juridinių asmenų padarytų nusikalstamų veikų procesas, jo ypatumai.

Priverčiamųjų medicinos priemonių taikymo procesas. Priverčiamųjų medicinos priemonių taikymo proceso pradėjimas. Įrodinėtinos aplinkybės. Teisėjo veiksmai teisiamajam posėdžiui parengti, nagrinėjimo teisme tvarka ir ribos. Teismo nutartys bei jų apskundimas. Priverčiamosios medicinos priemonės taikymo pratęsimas, pakeitimas ar panaikinimas. Proceso atnaujinimas asmeniui, kuriam taikyta priverčiamoji medicinos priemonė. Bylos nagrinėjimas ir išsprendimas teisme, kai asmens psichika sutriko po bausmės paskyrimo.

Supaprastinto proceso samprata, reikšmė, formos. Teismo baudžiamasis įsakymas. Teismo sprendimai ir baudžiamojo įsakymo turinys. Kaltinamojo teisė reikalauti surengti bylos

nagrinėjimą teisme. Bylos nagrinėjimas teisme kaltinamojo reikalavimu ar teisėjo iniciatyva. Pagreitintas procesas. Teismo veiksmai, kai gaunamas prokuroro pareiškimas dėl bylos nagrinėjimo pagreitinto proceso tvarka. Teismo veiksmai, kai nuspręsta nagrinėjimą teisme surengti kitą dieną.

Bylų procesas kaltinamajam nedalyvaujant.

Žemesniųjų teismų nutarčių apskundimas aukštesniesiems teismams ir jų nagrinėjimas.

Baudžiamosios bylos atnaujinimas, jo rūšys.

VI. DARBO TEISĖ

Darbo teisės šaltinių sąvoka ir rūšys. Darbo teisės šaltinių ypatybės. Darbo teisės normų taikymas valstybės tarnyboje. Teisė, taikytina tarptautinio pobūdžio darbo santykiui.

Darbo teisės principai: jų reikšmė ir turinys. Diskriminacijos darbo teisėje sąvoka, formos (tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija), diskriminacijos teisinės pasekmės.

Darbo teisės normų aiškinimo principai, darbo teisės normų galiojimas laike ir taikymas erdvėje.

Darbo įstatymų laikymosi ir kontrolės sistema. Administracinė ir baudžiamoji atsakomybė už darbo įstatymų pažeidimus.

Darbuotojų ir darbdavių atstovai. Asociacijų laisvės turinys ir garantijos.

Terminai darbo teisėje.

Socialinė partnerystė darbo teisėje. Socialinės partnerystės šalys. Darbuotojų atstovai, darbdavių atstovai. Darbo taryba. Profesinės sąjungos. Kolektyvinės sutarties sąvoka ir turinys. Kolektyvinių sutarčių rūšys. Kolektyvinių sutarčių sudarymo tvarka. Atsakomybė už kolektyvinės sutarties nevykdymą.

Darbuotojų informavimas, konsultavimas ir kitoks dalyvavimas darbdaviui priimant sprendimus.

Kolektyvinių darbo ginčų nagrinėjimas. Streiko skelbimo tvarka. Streiko pripažinimas neteisėtu ir atsakomybė už streikuojant padarytą žalą. Lokautas.

Darbo sutarties šalys ir jų bendrosios pareigos. Darbuotojo ir darbdavio sąvokos.

Darbo sutarties sąvoka, turinys, rūšys. Terminuotos darbo sutartys. Laikinojo darbo sutartys. Pameistrystės darbo sutartis. Projektinio darbo sutartis. Darbo vietos dalijimosi sutartis. Darbo keliems darbdaviams sutartis. Sezoninio darbo sutartis. Papildomos darbo sutarties sąlygos.

Darbo sutarties sudarymas. Nelegalaus darbo sąvoka ir atsakomybė už jį.

Darbo sąlygų keitimas. Nušalinimas nuo darbo. Darbo sutarties vykdymas, darbo sutarties vykdymo sustabdymas. Darbo sutarties pasibaigimo pagrindų klasifikacija. Darbo sutarties nutraukimas šalių susitarimu. Darbo sutarties nutraukimas darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio valia. Darbo sutarties nutraukimas nesant darbo sutarties šalių valios. Garantijos darbuotojams išlaikyti darbo vietą ir darbo sutarties nutraukimo apribojimai. Atleidimo iš darbo tvarka. Išeitinė pašalpa. Ginčų dėl darbo sutarties nutraukimo teisėtumo ir grąžinimo į darbą ypatumai.

Grupės darbuotojų atleidimas iš darbo. Darbuotojų teisių apsauga darbdavio reorganizavimo, restruktūrizavimo ir verslo ar jo dalies perdavimo atveju. Darbo sutarties nutraukimas įmonės bankroto atveju. Darbo sutarties vykdymo sustabdymas.

Komandiruotų darbuotojų darbo santykių ypatumai. Darbo santykių ypatumai mažose įmonėse. Vadovaujančių darbuotojų darbo santykių ypatumai.

Darbo laiko sąvoka. Darbo laiko normavimas. Darbo laiko režimas. Suminė darbo laiko apskaita ir jos įvedimas.

Poilsio laiko sąvoka ir rūšys. Atostogų rūšys. Atostoginiai.

Darbo užmokesčio sąvoka ir sistemos. Apmokėjimas nukrypstant nuo normalių darbo sąlygų. Darbo užmokesčio išskaitos. Garantijos komandiruotiems darbuotojams.

Darbuotojų drausminė atsakomybė. Drausminių nuobaudų rūšys ir jų skyrimo tvarka.

Žalos atlyginimas, jos dydžio nustatymas, darbuotojo atlyginamos žalos ribos. Atvejai, kai darbuotojas privalo atlyginti visą žalą. Žalos išieškojimo tvarka. Civilinės atsakomybės draudimas.

Darbuotojų sauga ir sveikata.

Darbo ginčai, jų bendrosios nuostatos. Darbo ginčų dėl teisės nagrinėjimas. Darbo ginčus nagrinėjantys organai, jų kompetencija.

Sprendimai bylose dėl neteisėto nušalinimo ar atleidimo iš darbo, sprendimai bylose dėl darbo užmokesčio ir išmokų, susijusių su darbo santykiais.

VII. ADMINISTRACINĖ TEISĖ IR TEISENA

Viešojo administravimo samprata. Viešojo administravimo principai. Viešojo administravimo subjektai.

Administracinis aktas. Individualių ir norminių administracinių aktų atribojimas.

Administracinė procedūra. Administracinės procedūros dalyviai ir jų teisės. Administracinės procedūros eiga, terminai ir administracinės procedūros sprendimo priėmimas.

Savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos ir jų kompetencija. Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos kompetencija.

Administracinių teismų kompetencija. Bylų rūšinio teismingumo bendrosios kompetencijos teismams ir administraciniams teismams atribojimas. Specialioji teisėjų kolegija bylos rūšinio teismingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti.

Administracinės procedūros sprendimo apskundimas administracinių ginčų komisijoms ir teismui, išankstinis ginčų nagrinėjimas ne teismo tvarka.

Administracinio proceso šalys ir dalyviai, jų teisės ir pareigos.

Skundo (prašymo) padavimas administraciniam teismui. Skundo (prašymo) padavimo terminai. Skundo (prašymo) priėmimas. Teritorinis administracinių bylų teismingumas. Bylos nagrinėjimo išlaidos ir jų atlyginimas.

Pasiruošimas administracinių bylų nagrinėjimui teisme. Reikalavimo užtikrinimo priemonės. Teismo sudėtis, teisėjo ir kitų asmenų nušalinimas, nušalinimų išsprendimo tvarka.

Bylos nagrinėjimas teisme. Pagrindinės įrodymų ir įrodinėjimo taisyklės. Neįrodinėtinos aplinkybės ir faktai. Teismo posėdžio eiga. Bylos nagrinėjimo atidėjimas ir bylos sustabdymas, bylos nutraukimas, skundo palikimas nenagrinėtu. Bylos perdavimas spręsti teisminės mediacijos būdu.

Administracinio teismo priimamų sprendimų rūšys. Skundžiamų aktų panaikinimo pagrindai. Administracinio akto panaikinimo teisinės pasekmės.

Administracinių teismų neįsiteisėjusių sprendimų apskundimas. Bylos nagrinėjimas apeliacinės instancijos teisme: bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribos, bylos nagrinėjimo procesinė tvarka. Apeliacinės instancijos teismo sprendimai. Pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinimo ar pakeitimo pagrindai.

Administracinio teismo sprendimo vykdymo pagrindinės taisyklės.

Atskirieji skundai, atskirųjų skundų padavimo tvarka, atskirųjų skundų nagrinėjimo tvarka.

Proceso atnaujinimas: proceso atnaujinimo pagrindai, prašymų atnaujinti procesą pateikimas ir nagrinėjimas.

Pareiškimai ištirti norminių administracinių aktų teisėtumą ir jų nagrinėjimo ypatumai, bendrosios kompetencijos ar specializuoto teismo kreipimasis į administracinį teismą.

Prašymai pateikti išvadą.

Prašymai kreiptis į kompetentingą Europos Sąjungos teisminę instituciją dėl Europos Komisijos sprendimo.

Skundai dėl rinkimų įstatymų ar referendumo įstatymo pažeidimų.

Grupės skundas, grupės skundo padavimo teismui prielaidos ir sąlygos, tokio skundo specialūs reikalavimai. Proceso ypatumai grupės skundo bylose.

Modelinis teismo procesas. Modelinės bylos nagrinėjimo ypatumai.

VIII. ADMINISTRACINĖ ATSAKOMYBĖ IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ BYLŲ TEISENA

Administracinės prievartos rūšys, jų teisinė charakteristika bei taikymo pagrindai. Administracinis nusižengimas. Administracinė atsakomybė ir jos pagrindas. Administracinės ir baudžiamosios atsakomybės atribojimas. Administracinės nuobaudos samprata ir administracinių nuobaudų rūšys. Aplinkybės, kai asmuo netraukiamas administracinėn atsakomybėn.

Institucijos ir pareigūnai, skiriantys administracines nuobaudas.

Administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės skyrimo bendrosios taisyklės: nuobaudų skyrimas, padarius kelis administracinius teisės pažeidimus; administracinės nuobaudos skyrimo terminai; terminas, kuriam pasibaigus laikoma, kad asmeniui nebuvo paskirta administracinė nuobauda; administracinių nusižengimų pakartotinumas. Administracinę atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės. Atleidimo nuo administracinės atsakomybės pagrindai. Nepilnamečių administracinės atsakomybės ypatumai.

Administracinių nusižengimų bylų teisenos stadijos. Asmenys, dalyvaujantys administracinių nusižengimų bylų teisenoje, jų teisės ir pareigos. Administracinio nusižengimo protokolas, jo turinys bei pagrindiniai reikalavimai. Atvejai ir aplinkybės, kai protokolas nesurašomas. Administracinių nusižengimų bylų teisenos užtikrinimo priemonės – asmens, padariusio nusižengimą, pristatymas, administracinis asmens sulaikymas, asmens apžiūra ir daiktų patikrinimas, daiktų ir dokumentų paėmimas, nušalinimas nuo transporto priemonių vairavimo ir blaivumo patikrinimas. Administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimas. Pasiruošimas nagrinėti administracinio nusižengimo bylas. Administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimo vieta, terminai ir tvarka. Nutarimo priėmimas administracinio nusižengimo byloje. Nutarimų rūšys, turinys, paskelbimo ir nuorašo įteikimo tvarka. Įpareigojimas atlyginti padarytą nuostolį administracinio nusižengimo byloje.

Institucijų (pareigūnų) priimtų nutarimų administracinio nusižengimo byloje apskundimas pirmosios instancijos teismui. Apskundimo tvarka ir pagrindai. Skundo dėl nutarimo administracinio nusižengimo byloje priėmimas. Nutarimo apskundimo pasekmės. Pasirengimas nagrinėti bylą ir bylos nagrinėjimas. Teismo sprendimas byloje dėl skundo dėl nutarimo administracinio nusižengimo byloje. Asmens, pretenduojančio į nukentėjusiojo statusą, teisės.

Pirmosios instancijos teismo nutarimo (nutarties) apskundimo apeliacine tvarka terminas ir tvarka. Apeliacinio skundo priėmimas. Pasirengimas nagrinėti bylą dėl apeliacinio skundo ir bylos nagrinėjimas. Apeliacinės instancijos teismo sprendimai. Pirmosios instancijos teismo nutarčių apskundimas apeliacine tvarka ir atskirųjų skundų nagrinėjimo ypatumai.

Nutarimų skirti administracines nuobaudas vykdymas. Nutarimo vykdymo atidėjimas. Nutarimo dėl skirtos administracinės nuobaudos vykdymo nutraukimo pagrindai. Nutarimo skirti administracinę nuobaudą vykdymo senatis.

Administracinių nusižengimų bylų atnaujinimas: bylų atnaujinimo pagrindai, prašymų atnaujinti bylą pateikimas ir nagrinėjimas.

IX. TARPTAUTINĖ VIEŠOJI IR EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖ

Pagrindiniai tarptautinės teisės bruožai. Tarptautinės ir nacionalinės teisės santykis. Tarptautinės viešosios teisės šaltiniai. Tarptautinės teisės subjektai. Valstybė kaip tarptautinės teisės subjektas. Valstybės ir vyriausybės pripažinimas. Valstybių teisių perėmimas. Pagrindinės tarptautinės organizacijos.

Žmogaus teisių apsauga pagal tarptautinę teisę.

Tarptautinės sutartys. Tarptautinės sutartys ir Lietuvos Respublikos teisinė sistema. Tarptautinių sutarčių taikymo Lietuvos Respublikos vidaus teisėje ypatybės.

Atsakomybė tarptautinėje viešojoje teisėje.

Individo teisės, pareigos ir atsakomybė. Tarptautinės baudžiamosios teisės pagrindai. Teisinė pagalba ir ekstradicija.

Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, joje įtvirtintų teisių ir pagrindinių laisvių klasifikavimas. Konvencijos ratifikavimas. Lietuvos Respublikos padaryti

pareiškimai bei išlygos. Konvencijos įtaka Lietuvos Respublikos įstatymų leidybai ir teismų praktikai. Konvencijos taikymas Lietuvos Respublikos vidaus teisėje.

Europos Žmogaus Teisių Teismo kompetencija, jo jurisprudencijos įtaka Lietuvos Respublikos įstatymų leidybai ir teismų praktikai. Bylos prieš Lietuvos Respubliką Europos Žmogaus Teisių Teisme.

Europos Sąjungos teisė. Europos Sąjungos teisės šaltiniai. Europos Sąjungos teisės aktų rūšys, jų ypatumai. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija. Europos Sąjungos teisės aktų taikymas Lietuvos Respublikos vidaus teisėje.

Nacionalinių teismų vaidmuo, užtikrinant Europos Sąjungos teisės įgyvendinimą. Viršenybės principas. Tiesioginis taikymas ir tiesioginis veikimas. Netiesioginis veikimas.

Pagrindinės Europos Sąjungos institucijos, jų kompetencija. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, jo kompetencija. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos įtaka Lietuvos Respublikos teismų praktikai. Prejudiciniai sprendimai.

X. TEISĖJŲ ETIKA IR DRAUSMĖ

Teisėjų etikos kodekso paskirtis ir tikslas. Teisėjų etikos kodekso šaltiniai.

Pagrindiniai teisėjų elgesio principai, jų turinys. Pagarba žmogui. Pagarba ir lojalumas valstybei. Teisingumas ir nešališkumas. Nepriklausomumas. Konfidencialumas. Skaidrumas ir viešumas. Sąžiningumas ir nesavanaudiškumas. Padorumas. Pavyzdingumas. Pareigingumas. Solidarumas. Profesinės kvalifikacijos kėlimas.

Teisėjų atsakomybė už Teisėjų etikos kodekso pažeidimus.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos statusas, veiklos tikslas ir uždaviniai. Komisijos sudėtis, jos teisės ir pareigos.

Drausmės bylos teisėjui iškėlimo pagrindai, asmenys, turintys teisę siūlyti iškelti drausmės bylą teisėjui. Teisėjo drausminės atsakomybės pagrindai: teisėjo vardą žeminantis poelgis; su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui; bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties; kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimas; įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymas.

Teisėjo, kuriam siūloma iškelti drausmės bylą, teisės.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sprendimai, išnagrinėjus teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos teikiamos konsultacijos bei rekomendacijos.

Teisėjų garbės teismo statusas, priimami sprendimai ir jų priėmimo procedūra. Teisėjo, kuriam iškelta drausmės byla, teisės. Prašymų dėl teisėjo garbės gynimo padavimas, nagrinėjimas ir Teisėjų garbės teismo priimami sprendimai. Teisėjų garbės teismo skiriamos drausminės nuobaudos, jų galiojimo laikas.

_____